

Değerli Müşterilerimiz,

Bilindiği üzere Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında AB'nin yükselen hedeflerine ulaşılması amacıyla AB'nin geniş bir yelpazedeki mevzuat ve stratejileri Avrupa Komisyonu tarafından kapsamlı bir şekilde gözden geçirilmekte olup, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması ve Sürdürülebilir Ürün İnisiyatifi kapsamında yapılan düzenlemeler, Atık Sevkiyatı Tüzük taslağı, kimyasallara ilişkin mevzuatta süren gözden geçirme süreci gibi çalışmalar AB'ye ihracatımızı ve Gümrük Birliği kapsamında sağlanan entegrasyonu önemli ölçüde etkileyecek niteliğe sahiptir.

Bu çerçevede, Yeşil Mutabakat kapsamındaki ülkemiz mevzuatının ilgili AB mevzuatı ile uyumlaştırılması amacıyla, AB tarafında yürütülmekte olan mevzuat çalışmalarındaki gelişmeler yakından takip edilmektedir. Bu kapsamda, tarafımızca Sürdürülebilirlik ve AB Yeşil Mutabakat sürecine uyumda kritik olabilecek yasal düzenlemeler sizlerle periyodik olarak paylaşılmaktadır.

Türkiye'de İklim Kanunu ve Düzenleyici Çerçevenin İnşası

Türkiye, 9 Temmuz 2025 tarihinde yürürlüğe giren İklim Kanunu ile iklim değişikliğiyle mücadelede yeni ve bağlayıcı bir döneme adım atmıştır. 2053 yılı için belirlenen Net Sıfır Emisyon hedefi doğrultusunda hazırlanan Kanun, sera gazı emisyonlarının azaltılması, iklim değişikliğine uyumun sağlanması ve yeşil kalkınmanın desteklenmesi amacıyla kapsamlı bir yasal çerçeve sunmaktadır. Kanunun yürürlüğe girmesi, yalnızca bir çerçeve oluşturmakla sınırlı kalmamış; aynı zamanda farklı alanlarda ikincil düzenlemelerin hızla yayımlanmasına zemin hazırlamıştır. Bu bağlamda, iklim politikalarının kurumsal yönetim, finansal raporlama ve piyasa işleyişi ile entegre edilmesini sağlayacak kritik adımlar atılmıştır.

İlk olarak, Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) Yönetmeliği Taslağı yayımlanmıştır. ETS, sera gazı emisyonlarının piyasa bazlı bir sistemle kontrol altına alınmasını öngörmekte; işletmelerin emisyon izni almasını, doğrulanmış emisyon raporları hazırlamasını ve tahsisat teslimi yükümlülüklerini yerine getirmesini zorunlu kılmaktadır. Pilot dönem sonrasında kademeli olarak devreye girecek olan bu sistem, izleme–raporlama–doğrulama (MRV) süreçleriyle uyumlu şekilde işletilecektir. Ayrıca bankalama, ödünç alma ve ek rezervler gibi esneklik mekanizmaları sayesinde piyasa istikrarının korunması hedeflenmektedir.

İkinci önemli düzenleme, Karbon Kredilendirme ve Denkleştirme Yönetmeliği Taslağı olmuştur. Bu düzenleme ile Türkiye Karbon Denkleştirme Sistemi (TR KDS) hayata geçirilmekte; ETS kapsamı dışında kalan azaltım projelerinden elde edilen karbon kredilerinin “Turkuaz Kredi” adıyla ulusal ölçekte sertifikalandırılması öngörülmektedir. Turkuaz Krediler, hem zorunlu yükümlülüklerin karşılanmasında hem de gönüllü taahhütlerde kullanılabilecek; böylece karbon piyasalarının şeffaf, ölçülebilir ve hesap verebilir bir yapıya kavuşması sağlanacaktır.

Üçüncü olarak, finansal sistemin yeşil dönüşümünü hızlandırmak amacıyla Yeşil Taksonomi Yönetmeliği Taslağı yayımlanmıştır. AB Taksonomi Tüzüğü ile uyumlu hazırlanan bu düzenleme, yatırımların çevresel katkı düzeyine göre sınıflandırılmasını, raporlanmasını ve doğrulanmasını öngörmektedir. Sera gazı azaltımı, iklim değişikliğine uyum, döngüsel ekonomiye geçiş ve biyolojik çeşitliliğin korunması gibi altı temel çevresel hedef üzerinden tanımlanan kriterler, finansal kuruluşlar ve reel sektör için bağlayıcı raporlama yükümlülükleri doğurmaktadır.

Bu üç düzenleme, İklim Kanunu’nun getirdiği çerçeveyi somut mekanizmalarla destekleyerek Türkiye’nin iklim politikalarının uygulama boyutunu güçlendirmiştir. Artık karbon yönetimi ve iklim uyumu, gönüllülüğe dayalı bir tercih olmaktan çıkmış; doğrudan yasal yükümlülük ve stratejik bir öncelik haline gelmiştir. Şirketlerin karbon muhasebesi altyapılarını kurması, yeşil finansman ve karbon piyasalarına entegrasyonu sağlaması ve uyum planlarını kurumsal stratejilerine entegre etmesi kaçınılmazdır.

Sonuç itibarıyla, Türkiye’de iklim mevzuatının geldiği nokta, düzenleyici ve piyasa temelli araçların bütünleştiği bir yapıya işaret etmektedir. İklim Kanunu ve devamında yayımlanan ETS, Denkleştirme ve Yeşil Taksonomi düzenlemeleri, ülkemizde faaliyet gösteren tüm kurum ve kuruluşlar için “iklimle uyumlu iş modeli”nin artık bir seçenek değil, hukuki ve finansal bir zorunluluk olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Avrupa Birliği’nde CBAM Kapsamındaki Güncel Gelişmeler

Avrupa Birliği’nin iklim politikalarının temel araçlarından biri olan Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (Carbon Border Adjustment Mechanism – CBAM), 2026 itibarıyla tam uygulama dönemine girmeye hazırlanmaktadır. Mekanizma, ithal edilen ürünlerin gömülü karbon emisyonlarının AB içindeki üreticilerle eşdeğer koşullarda fiyatlandırılmasını hedefleyerek karbon kaçağını önlemeyi amaçlamaktadır.

Avrupa Komisyonu, yaz aylarında başlattığı görüş çağrılarıyla mekanizmanın kapsamı, metodolojisi ve üçüncü ülkelerde ödenen karbon maliyetlerinin mahsup edilmesi gibi

konuları tartışmaya açmış; ardından Avrupa Parlamentosu 10 Eylöl 2025'te Omnibus I sadeleştirme paketini kabul etmiştir.

Yeni dölzenlemelerle:

- De-minimis eşiği 150 Euro'dan kaldırılmış, yerine yıllık 50 ton/girdi türü sınırı getirilmiştir.
- Sertifika teslim oranı %80'den %50'ye dölşürölerek ithalatçılar için esneklik sağlanmıştır.
- Üçüncü ölkelerde ödenen karbon maliyetleri mahsup edilebilir hale gelmiştir.
- Sertifika alım-satımı 1 şubat 2027'den itibaren dijital platform üzerinden yörütölcektir.
- 2026'dan itibaren tüm ithalatçılar için gömölü emisyon beyanı zorunluluğu başlayacaktır.

Bu değişiklikler, dölşük hacimli ithalatçılar üzerindeki yükü azaltmayı hedeflerken, yüksek emisyon yoğunluklu sektörlerin neredeyse tamamı dölzenleme kapsamında kalmaya devam etmektedir. şirketlerin 2026'ya kadar gömölü emisyon hesaplama ve raporlama altyapılarını kurmaları, karbon maliyetlerini belgeleme süreçlerini netleştirmeleri kritik önem taşımaktadır.

AB Ormansızlaşma Dölzenlemesi: Uyum Sürecinde Kritik Eşiğ Yaklaşıyor

Avrupa Birliği'nin Ormansızlaşma Dölzenlemesi (EUDR), 29 Haziran 2023'te yörürlöğe girmiş olmakla birlikte, temel yükömlölüklerin devreye gireceği tarih yaklaşmaktadır. 30 Aralık 2025 itibarıyla büyük ölçekli şişletmeler için dölzenleme bağlayıcı hale gelecek; mikro ve küçük ölçekli şişletmeler için uygulama süreci ise 30 Haziran 2026'da başlayacaktır.

Dölzenleme, AB pazarına arz edilen veya AB'den ihraç edilen belirli ürünlerin ormansızlaşmadan ve orman bozulmasından arındırılmış şekilde öretilmesini ve üretim faaliyetlerinin ilgili ölkemevzuatına uygunluğunun belgelenmesini şart koşmaktadır. Bu doğrultuda, şirketler ürünlerini piyasaya sunmadan önce durum tespiti (due diligence) süreçlerini yerine getirmekle yükömlölü olacaktır.

Dölzenlemenin Temel Gereklilikleri

- Tedarik zincirine ilişkin coğrafi konum verilerinin toplanması ve saklanması,
- İzlenebilirlik ve risk değerlendirme mekanizmalarının kurulması,
- Risk azaltıcı önlemlerin devreye alınması,
- Durum tespiti beyanlarının hazırlanarak gümrük ve denetim süreçlerinde sunulması.

Şirketler Üzerindeki Operasyonel Etkiler

EUDR, başta palm yağı, soya, sığır eti, kauçuk, kahve, kakao ve ahşap olmak üzere yedi kritik ürün grubunu ve bu hammaddelerden türetilen deri, lastik, mobilya, çikolata gibi nihai ürünleri kapsamaktadır. Bu çerçevede şirketler açısından öne çıkan etkiler şunlardır:

- Tedarik zincirinde izlenebilirlik sistemlerinin ve dijital raporlama altyapılarının kurulması,
- Gümrük işlemleri ve sertifikasyon süreçlerinde ek idari yükümlülükler,
- Uyum maliyetlerinde artış ve tedarik zinciri yönetiminde yeniden yapılandırma ihtiyacı,
- Uyumsuzluk halinde ithalat/ihracat yasakları, idari para cezaları ve ürünlerin piyasadan toplatılması riskleri.

Sonuç ve Beklentiler

EUDR, yalnızca AB ile ticaret yapan işletmeleri değil, küresel ölçekte tüm tedarik zincirlerini etkileyecek nitelikte bir düzenleme olarak öne çıkmaktadır. 30 Aralık 2025 tarihi, şirketlerin sürdürülebilirlik stratejilerinde kritik bir dönüm noktasıdır. Bu nedenle firmaların, kısa süre içinde kapsamlı uyum planlarını tamamlamaları, risk değerlendirme mekanizmalarını devreye almaları ve düzenleyici kurumlarla koordinasyonu güçlendirmeleri büyük önem taşımaktadır.

Saygılarımızla

Sorularınız olması halinde mevzuat@borgumruk.com.tr adresine mail gönderebilir ya da (0216) 571 50 59 numaralı telefonda bize ulaşabilirsiniz.

Mevzuat ve Süreç Yönetimi Departmanı

Bor Gümrük Müşavirliği Hizmetleri A.Ş.

www.borgumruk.com

MERSİS No: 0179039951000015

Bu e-posta, gümrük mevzuat sirkü maillerine kayıt olduğunuz için gönderilmiştir. İleride bu tür e-postaları almak istemiyorsanız ve e-posta listesinden çıkmak için <https://www.borgumruk.com.tr/tr/iletisim> formundan bize ulaşabilirsiniz.

Kişisel verilerinizin işlenmesine ilişkin detaylı bilgi için [Aydınlatma Metni](#) 'ni inceleyebilirsiniz.